

اهمیت آشنایی با سو مصرف مواد مخدر و شخصیت مصرف کنندگان

بر طبق آمار سازمان جهانی بهداشت، ایران پس از کشور افغانستان، بزرگترین مصرف کننده مواد مخدر در جهان می باشد. عوامل متعددی سبب ایجاد این مشکل در کشور شده است. بنابر این لازم است روانشناسان، آشنایی نسبی و لازم را در مقوله اعتیاد، انواع آن، شخصیت مصرف کنندگان مواد مخدر و ... را در حد نیاز بشناسد و با راههای درمانی اعتیاد، جهت ارجاع بیماران آشنا باشد. چرا که در آینده ای نه چندان دور در کلینیک های خود و یا در مدارس، با افرادی رو به رو خواهیم شد که خود و یا یکی از عزیزان آنها مشکل اعتیاد دارند. لطفاً فراموش نکنید که ما در مورد مشکل اعتیاد در کشور صحبت می کنیم و نه شیطنت چند باره یک نوجوان و یا مصرف هر از گاهی مواد مخدر. چرا که این دو مقوله با یکدیگر بسیار متفاوت است و به هر گونه مصرف مواد مخدری، اعتیاد و یا سو مصرف نمی گویند.

شخصیت چه ارتباطی با مصرف مواد مخدر دارد؟

علل بسیاری برای مصرف بیش از حد مواد مخدر در ایران وجود دارد که به طور کلی می توان عوامل زیر را در آن دخیل دانست: شخصیت مصرف کنندگان و اختلالات شخصیت - قرار گیری در موقعیت جغرافیایی خاص - وضعیت اقتصادی ضعیف - باورهای اشتباه در خصوص مواد مخدر - عدم برنامه ریزی های حکومتی - نبود تفریحات سالم و مراکز تخلیه هیجانی - نبود پروتکل های آموزشی پیشگیرانه در مدارس - نبود آموزش های مرتبط با مقوله های فرزند پروری - وجود والدین بی مسئولیت - سرپوش گذاری بر روی آمارها و انکار حقایق و ... را می توان اشاره کرد.

یکی دیگر از عواملی که بر روی سو مصرف مواد مخدر دخیل است، موضوع شخصیت در افراد مصرف کننده می باشد. شخصیت، بیانگر آن دسته از ویژگی های فردی است که شامل الگوهای ثابت فکری، عاطفی و رفتاری است. همچنین اختلالات شخصیت عبارتند از مجموعه اختلال های روان شناختی که ویژگی اصلی آنها رفتارهای خشک و غیرقابل انعطاف است. این رفتارها به اشخاص آسیب می رساند، چون مانع سازگاری آنها با الزام های زندگی روزانه می شود و روابط آنها را با دیگران مختل می سازد. اشخاصی که به اختلال های شخصیتی دچار هستند، صفات شخصیتی ناسازگارانه دارند و این صفات آنها آن قدر ژرف و عمیق حکاکی شده اند که در برابر هرگونه تغییر و دگرگونی مقاومت می کنند. در بیشتر مواقع این اشخاص گمان می کنند دیگران باید تغییر کنند تا با آنها مطابقت داشته باشند و نه بر عکس. اختلال های شخصیت انواع مختلف دارد و اندیشه، احساسات، و رفتارهای مورد تجربه شخص بسته به نوع اختلال شخصیت می تواند متفاوت باشد.

برخی از افراد مصرف کننده، قبل از مصرف دچار اختلالات شخصیت و یا ویژگی هایی می باشند که از منظر شخصیتی، بیش از دیگران مستعد مصرف مواد مخدر می باشند. در بسیاری از مواقع نیز، فرد پس از مصرف مواد مخدر، دچار اختلالات شخصیت شده و به نوعی مشکل آن پیچیده تر می شود.

حتی می توان علایق افراد را در مصرف مواد مخدر نیز با شخصیت آنها مرتبط دانست. برای نمونه افرادی که دچار اختلالات شخصیت ضد اجتماعی می باشند، بیشتر به دنبال مصرف مواد محرک و هذیانی و افرادی که به اختلال شخصیت دوری گزین مبتلا می باشند، بیشتر به مصرف مواد افیونی و یا اپیویدی روی می آورند.

سو مصرف مواد مخدر، چگونه بر روی شخصیت اثر می گذارد؟

امری که سبب اعتیاد افراد به انواع مواد مخدر می شود را می توان از منظر شخصیت بررسی کرد. افراد مصرف کننده پس از مصرف چند بار از یک ماده مخدر، سبب ایجاد تغییراتی بنیادین در مغز خود می شود و مسیرهای انتقالی جدیدی را در مغز ایجاد می کند. به زبانی دیگر پس از مصرف متوالی و در زمان های نزدیک به هم یک عامل شخصیتی جدید در مغز مصرف کننده شکل می گیرد که او را مجبور به مصرف مداوم و بدون وقفه مواد مخدر تا زمان حصول حالت سرخوشی می کند.

همچنین، تجربه های رفتاری فرد مصرف کننده در فرایند مصرف و تولید مواد مخدر، بر تغییر شخصیت فرد به شدت اثر می گذارد. مصایب و مشکلاتی که در زمینه مصرف برای فرد به وجود می آید، سبب ایجاد نگرش جدیدی در فرد می شود که به طور کلی شخصیت آن را دگرگون می کند. فرد پس از مصرف مواد مخدر و درگیری انگیزشی جدید، به طور ناخودآگاه درگیر روابط جدیدی نیز می شود. برای نمونه گروهی جدید از دوستان مصرف کننده را پیدا می کند، به محیط های جدید احساس تعلق خاطر می کند، ادبیات جدیدی را می پسندد، ساعات جدیدی در طول روز را به کاری خاص اختصاص می دهد و تمامی این موارد سبب تغییراتی در رفتارهای فرد به مواد مخدر می شود. به بیانی دیگر اگر پس از مدتی، فرد مصرف کننده را با رفتارهای گذشته اش مقایسه کنید، فردی متفاوت از منظر شخصیتی خواهید دید. مشخص است که هر چقدر مشکلات شخصیت و یا اختلالات شخصیتی فرد، بیشتر باشد، مصرف مواد مخدر در فرد شدیدتر و اعتیاد او به مشکلی بزرگتر منجر می گردد. همچنین به طور کلی تمامی شیوه های پیشگیری از اعتیاد از جمله زیر استفاده می کنند:

رایج ترین شیوه های درمان مواد مخدر کدام است؟

استفاده از قرص های ترک مواد مخدر مثل متادون، قرص بوپرنورفین و بی دو و یا شربت تنتور

ترک های مبتنی بر شیوه ماتریکس معکوس و شناسایی انگیزه های مصرف کننده

مراکز کذری کاهش آسیب و یا DIC

کمپ های ترک اعتیاد بهزیستی و جلوگیری از دسترسی به عوامل انگیزشی مصرف مواد مخدر

شرکت در گروه های ایمن مدار و پرهیز مدار مانند انجمن معتادان گمنام (NA)، کنگره ۶۰، جمعیت آفتاب، الکلی های گمنام (AA) و

به حداقل رساندن انگیزه های مصرف مواد مخدر، بهترین راه پیشگیری از اعتیاد است.

www.Shirinzadeh.com

www.HamedJabbari.com

<http://No-Teramadol.mihanblog.com>

تهیه کنندگان: جباری، شیرین زاده، آخوندزاده